

Oktober wordt voor Rutte de maand des oordeels

Posted on 29 augustus 2020 by Eduard Bomhoff

Nog vijf weken tot drie oktober, Leidens ontzet. De burgemeester van de Sleutelstad zal optocht en kermis wel moeten schrappen; de dagelijkse maximumtemperatuur is intussen gedaald tot 15 graden Celsius, precies waar het virus zich het snelst verspreidt, schoolkinderen beginnen weer te snotteren, en premier Rutte heeft de begroting van Prinsjesdag overleefd, maar moet nu laten zien hoe Nederland de oktobermaand van rampjaar 2020 ook kan overleven.

De voorspelling is 6 covid-19 doden per dag in Nederland begin oktober, nauwelijks hoger dan de 4-5 doden per dag nu, maar de statistische onzekerheid is zo groot, dat het er ook 26 kunnen zijn. Het aantal besmette mensen is volgens de berekeningen op 3 oktober met 38.000 ook niet veel hoger dan de 35.000 van gisteren, maar het zou volgens de verschillende statistische scenario's over vijf weken met 213.000 ook zes keer zo hoog kunnen zijn.

Maar één remedie: herhaalde snelle test

In een slecht scenario, met 26 doden per dag en meer dan 200.000 besmettingen, is er nog maar één remedie voor oktober en daar moet Rutte nu aan gaan werken: om de dag een snelle test met uitslag binnen een kwartier voor alle leerlingen in alle scholen. Zo'n test bestaat al een paar maanden in Korea en Taiwan, een nieuwe versie is deze week ook goedgekeurd voor de VS, en die geeft een positief resultaat voor 97 procent van de mensen met het virus. Omdat we alle scholieren twee dagen later weer testen, komen de paar missers dan alsnog naar boven: het gaat bij de tests om snelheid en frequentie.

Oktober wordt de beslissende maand. De vier andere virussen die griep verwekken komen terug met de herfstbuien. Aan de ene kant, zoals opgemerkt door professor Didier Raoult, geeft dat enige protectie tegen covid-19, vooral bij kinderen, vanwege eerder opgebouwde resistentie. Maar tegelijk zullen leraren niet willen werken met een klas vol proestende en snuitende kinderen, tenzij ze zeker weten dat het snot in de papieren zakdoek niets te maken heeft met covid19.

Vier euro per test

De snelle test schijnt ongeveer 4 euro te gaan kosten. Er zijn in Nederland in totaal 2,5 miljoen leerlingen in het basis en voortgezet onderwijs. Een sneltest drie keer per week gaat dan per maand ongeveer 130 miljoen euro kosten. Het bruto binnenlands product was 67 miljard euro in oktober 2019. Dat zal minder zijn in oktober 2020 vanwege covid-19, en hoe veel minder hangt voor een deel af van de situatie op de scholen.

Kunnen werkende ouders met vertrouwen hun werk doen of is het iedere week paniek omdat de school dicht gaat, en misschien volgende week weer open, maar misschien ook niet? Testen om de dag is het enige beschikbare substituut voor een vaccin dat er in oktober zeker nog niet is. En zelfs wanneer het testen van de kinderen de economische schade met slechts één procent beperkt, dan zijn de baten van de tests vijf keer zo hoog als de kosten, en dat is nog ongerekend de winst van een zo normaal mogelijk schooljaar voor de leerlingen.

Rutte moet het echt zelf doen

Premier Rutte moet dus twee dingen doen: de sneltests bestellen en ze organiseren. Onderhandel over een afnamegarantie met Europese bedrijven die een sneltest kunnen produceren. Stuur ervaren inkopers naar onze ambassade in Seoul en ons kantoor in Taipei. En is het testmateriaal hier, zorg dan voor tijdige opklaring van alle bestuurlijke problemen: wat te doen als ouders de test van hun kind verbieden, hoe veel dagen de klas op te schorten wanneer een leerling besmet blijkt, wat te doen wanneer een leerkracht uitvalt, hoe te handelen op school wanneer in de lokale omgeving het percentage geïnfecteerde mensen opeens veel te hoog wordt?

Zonder persoonlijke sturing door Rutte komen de sneltests er niet. Het FD van deze donderdag citeert de woordvoerder van de landelijke GGD: '...En dan moet het najaar nog beginnen waarin allerlei andere virussen rondgaan die vergelijkbare klachten geven. Er zijn dan mogelijk wel 50.000 tot 60.000 testen per dag nodig. We zijn nu aan het bekijken hoeveel precies, maar duidelijk is dat we nog verder moeten uitbreiden.'

Oktober wordt cruciaal

De woorden 'hoeveel precies' verraden dat de GGD rekent vanuit haar miserabele aanbod, dat misschien nog iets kan toenemen van de huidige 20.000, en niet vanuit de vraag naar tests want die is natuurlijk nooit 'precies'. Het ministerie van WVS heeft geen greep op de GGD's, want die vallen onder de 'veiligheidsregio's' en waar die op hun beurt bestuurlijk onder vallen is na acht maanden covid-19 nog steeds onduidelijk.

Zonder sneltests voor alle scholieren verdient Rutte het niet om de aanstaande oktober door te komen. We kunnen eerdere misslagen vergeven; zo veel was onbekend over covid-19 in de periode januari-maart. Maar de herfst komt er aan, leerlingen willen hun klasgenoten zien maar worden wel verkouden, en er zijn nu goedkope sneltests die iedereen zelf kan afnemen en na 15 minuten aflezen. Rutte moet in staat zijn om met die parameters te werken, de tests te bestellen, en zo leerlingen, ouders, leerkrachten (en de economie) een krachtige duw terug te geven naar meer normaal.